

Fritid med fællesskab

Det føles lidt som forår! Det forår hvor alt spirer og gror, og hvor lyset arbejder sig ind på mørket og udvider dagene. Dag for dag spirer optimismen, nu hvor vi er så mange, der er blevet vaccineret, at det ikke længere er corona, der konstant begrænser vores færden og samvær. Vi har været lykkeligt forskånet for sygdomsudbrud på Møltrup, men vi har til gengæld måttet leve i skyggen af alle begrænsningerne. – Indtil dette forårsagtige begynder sin livgivende proces.

Dag for dag kan vi se, hvordan den nye multisal tager form, og i takt med dette stiger vores forventning. Det er vores håb og forventning, at vi kan opleve de fem f'er i bygningen:

Fritid med Fællesskab og Fremtidshåb i Forvaltning af livet i Forundring. Dermed indbyder Møltrup til tre helt afgørende fællesskaber: *bofællesskab*, *arbejdsfællesskab* og *fritidsfællesskab* så mennesker kan opleves til at udfolde sig og lade livsmodet vokse. Når livsmodet vokser, følger livskraften med, og med øget livskraft vil man kunne tackle hverdagen med højere grad af mestring og myndighed.

Hidtil har vi som medarbejdere på Møltrup satset meget på arbejdsdagen, da det inkluderende arbejdsfællesskab er helt centralt for os. Det seneste år har vi suppleret vægtningen af arbejdslivet med en øget vægtning af fritidslivet. Helt lavpraktisk er der - ud over den medarbejder som har vagten efter kl. 16 - også en medarbejder, som i samarbejde med beboerne deltager i forskellige fritidsaktiviteter.

Det er lige så væsentligt at kunne forvalte fritid som arbejdstid. Man kan groft sagt sige, at livet består af tre 'tider', som vi alle skal øve os i: hviletid, arbejdstid og fritid.

- Om morgenen møder man udhvilet med lyst til at gå i gang med dagens arbejde.
- Om eftermiddagen (efter endt arbejdstid) trænger man til noget at slappe af ved - nemlig fritid og fornøjelse.
- Om aftenen bliver man træt og har brug for at sove, så man kan være udhvilet til at komme op næste morgen.

Den ene 'tid' er de to andres forudsætning.

Ideologisk set handler det om at medvirke til, at alle får mulighed for at blive bidragende samfundsborgere. Det er helt og aldeles naturligt, at vi - når kedsomhed eller ensomhed melder sig - vil søge at fjerne den. Den kan drikkes væk, eller vi kan

søge ind i forskellige fællesskaber. En del af Møltrup's sønner har erfaringer med at dulme med misbrug, hvorimod de færreste har erfaringer med at fortrænge den med aktiviteter.

Møltrup's stiftelse i starten af 1900-tallet skete i en tid, hvor nye grupper krævede deres ret til at være en del af samfundet, en del af demokratiet, en del af dem med ansvar og rettigheder. Det handlede om at indgå i samfundet som ligeværdige, at være med til at yde, og at være med blandt dem, der blev regnet med og lyttet til.

Disse tanker spirede også blandt de mere velstillede kvinder. I 1880 fik gifte kvinder lov til at bestemme over egen løn, og det blev muligt for kvinder at uddanne sig til fx

lærer eller sygeplejerske. I 1908 fik kvinder stemmeret til kommunalvalg, og i 1915 fik både tjenestefolk og kvinder stemmeret til folketinget.

De f'er, der (ved grundlovens vedtagelse i 1849) ikke havde fået stemmeret, var: fruentimmere, folkehold, fattige, fallenter, fjolser, forbrydere og fremmede. De syv f'ers og Danmarks interesser skulle varetages af hjemmets husfader, som havde stemmeret. Det var således kun ca. 15 % af danskerne, der havde stemmeret og blev regnet som integrerede, ligeværdige borgere i samfundet.

Heldigvis var der som nævnt stærke, velhavende kvinder med indflydelse, som tog kampen for valget og ligestilling op for fruentimmerne, og heldigvis var der på samme tid stærke, visionære mennesker med velhavende venner, der kæmpede for de fattige og folkeholdet.

Således blev Møltrup i 1912 stiftet på initiativ af Johannes Munck i slipstrømmen af fruentimmernes tildeling af rettigheder. Visionen var at danne et hjem for dem, der havde svært ved at begå sig. Dem der oftest havde mødt holdningen: "Giv dem streng straf og lær dem lydighed!"

Møltrup skulle være et *alternativ* til anstalterne, et hjem hvor man *boede* sammen, *arbejdede* sammen og om aftenen kunne *undervises* sammen, så det blev muligt for

Møltrups sønner at indgå ligeværdigt i folkestyret. Der er i det store perspektiv ikke ændret noget på Møltrup siden opstarten. Vores drøm er fortsat at sætte mennesker fri fra tyranni (alkohol, stof, spil, ligestyldighed, uvidenhed) og andet, som tager magten fra den enkelte. Vi drømmer stadig om at give mennesker noget på sinde, så de ligeværdigt kan indgå ydende og nydende i samfundet. Med andre ord: give alle mennesker mulighed for at have en identitet som ligeværdige borgere integreret i det almene samfund.

I 1912 fik kombinationen af billig brændevin og oplevelsen af samfundsmæssig eksklusion mange mænd til at søge mod Møltrup. Stifteren nærrede et brændende ønske om at ulykkeligt stillede mænd skulle opleve noget *andet* og *mere* end streng straf og lukkede anstalter (fængselsanstalter, arbejdsanstalter, anstalter for fattiglemmer etc.). Drømmen var et hjem, hvor sønnerne blev behandlet som mennesker og indbudt til fællesskab. Et sted, hvor mænd kunne høre hjemme, være fra og vende tilbage til, og hvor man aktivt kunne leve sin dag og være en del både af et arbejdsfællesskab og til dels også et skæbnefællesskab. Sådan var det dengang, og sådan er det i dag!

For Møltrups sønner (før som nu) har det sjældent været basal børnelærdom at skabe store formuer endsige yde passende egenomsorg. Møltrup kan heller ikke stille nogen i udsigt at blive ejer af store formuer, men tænk om vi kan lykkes med at lære mennesker at administrere den tid, de er blevet givet. Dette liv og dette øjeblik kommer ikke igen, men formuer kommer og går.

Det oplevede liv med venner, kolleger og kammerater er den 'kapital' Møltrup gerne vil være med til at forvalte. Johannes Møllehave sagde: "Tiden er Vorherres måde at give kredit på". Man bruger tiden år ud og år ind, og en dag er der ikke mere på kontoren. Opgaven består i at forvalte denne kredit bedst muligt.

Vi har oplevet en coronatid, hvor meget af det samvær, hvor vi kan se hinanden direkte i øjnene, har været afløst, og lige nu er det som om, livet spirer igen. Jeg har fundet ud af, hvor meget det betyder at kunne omgås andre mennesker, og jeg er blevet endnu mere overbevist om, at det er utilgiveligt, hvis mennesker holdes udenfor. Alle vore aktiviteter (multisal, caféer, sommermøde, sangaftener, gårdbutik, værksteder, besøg, osv.) skal sammen tjene som ramme om fællesskaber: Folkelige fællesskaber, kammeratlige fællesskaber, interessefællesskaber, arbejdsfællesskaber. Alt sammen steder hvor vi kan forvalte vores tid, så den ikke spildes.

Til alle jer 'derude', der læser disse Meddelelser, som er en aktiv del af vores fællesskab og tænker med omkring praktisk hjælp, forbøn og medleven, vil jeg gerne sige tak! En stor tak til alle jer frivillige, beboere, personale, bestyrelse, politikere og embedsmænd, som er med til at gøre visionen om et værdigt liv for alle til praktisk hverdag.

- Ebbe Larsen, forstander